

Закуріна К.М., Чорна Ю.А.

студентки 1-го курсу магістратури факультету цивільної та господарської юстиції Національного університету «Одеська юридична академія»

ГОНОРАР ЯК ФОРМА ВІНАГОРОДИ АДВОКАТА

Гонорар адвоката займав важливе місце в його діяльності у всі часи існування адвокатури, починаючи з найдавніших часів. Згідно ст. 30 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», гонорар є формою винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів правничої допомоги клієнту [1].

Розмір гонорару і порядок його внесення мають бути чітко визначені в угоді про надання правничої допомоги. Засади обчислення гонорару (фіксована сума, погодинна оплата, доплата гонорару за позитивний результат по справі, тощо) визначаються за домовленістю між адвокатом та клієнтом і також мають бути закріплені в угоді [2].

Але проблеми визначення гонорару все ж таки існують. Дуже часто адвокати сумніваються в адекватності ціни через те, що хвилюється «відвернути» від себе клієнта, або взагалі втратити. Вартість конкретних видів юридичної допомоги залежить від багатьох факторів, і в першу чергу від сформованих в конкретному регіоні «середніх» розцінок і репутації самого адвоката.

Потрібно розуміти, що розмір гонорару має залежати від того часу, який був відданий справі, характеру і складності справи, витрат, характеру спеціалізації тощо. Заборонено встановлювати розмір гонорару лише залежно від результату розгляду справи, але не забороняється до основного гонорару доплачувати додатковий у разі позитивного для клієнта рішення суду.

На мою думку, Україна має виходити на інший рівень, а саме такий варіант оплати як «гонорар успіху» (як його називають британці, «success fee»). Наразі у законодавстві України не міститься визначення поняття «гонорар успіху», і це велика прогалина. В теорії «гонорар успіху» – це договірна форма оплати юридичних послуг (роботи адвоката), яка здійснюється лише у випадку отримання адвокатом певного правового результату передбаченого договором про надання правової допомоги з клієнтом [3]. Наразі адвокати не беруться за справу на умовах «гонорару успіху», якщо вони не бачать очевидної відповідальності супротивної сторони, а також наявності у відповідача джерел виплати за судовим рішенням або мировою угодою.

У країнах Європи практика обчислення гонорару більш чітка та регламентована. Загальний кодекс правил для адвокатів країн європейського співтовариства встановлює, що розмір гонорару адвоката, що визначається у розумних межах і співвідносний з характером послуг адвоката, повинен

бути заздалегідь відомий клієнту в повному обсязі. Крім того, європейська практика роз'яснює момент попередньої виплати гонорару. Якщо адвокат вимагає попередньої виплати гонорару і (або) компенсації можливих витрат, пов'язаних з виконанням замовлення клієнта, суми, що підлягають виплаті як гонорар і компенсації можливих витрат, не повинні перевищувати розумних розмірів [4].

Залежно від результатів справи, аналізуючи законодавство іноземних держав, можемо виокремити кілька варіантів угод між адвокатом та його клієнтом щодо оплати праці адвоката: гонорар успіху, ймовірний гонорар, умовний гонорар.

Таким чином, враховуючи все вище сказане, можна зробити висновок, що питання виплати винагороди адвокату за угодою з клієнтом, а також питання фінансування державою безкоштовної юридичної допомоги, що надається адвокатами в Україні, залишаючись в більшості своїй не дозволеними, обговорюються на адвокатських конференціях, з'їздах, розглядаються в юридичній літературі. Однак, наукових досліджень, присвячених винагороді адвоката в процесі розвитку адвокатури в Україні до теперішнього часу явно недостатньо.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру і адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. Редакція від 05.01.2017 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
2. Гончар І. Заплачено – ще не доведено. Про межі відшкодування витрат на адвоката відповідачем. *Українській адвокат*. 2010. №2. С.20-23.
3. Козлов С. Чому в Україні досі «не люблять» гонорар успіху адвоката. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/chomu-v-ukrayini-dosi-ne-lyublyat-gonorar-uspihu-advokata.html>
4. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського співтовариства від 01.10.1988// Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994>.

Науковий керівник: старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Нестерчук Лілія Петрівна***